

Normskifte

Tankesmedjan för cirkulära samhällen

Om oss

Normskifte - tankesmedjan för cirkulära samhällen är partipolitiskt obunden och driven av ideellt och professionellt arbete. Vi har vår bas vid Högskolan i Borås via Science Park Borås.

Vi står för tankeledarskap och arbetar för att öka kunskap och medvetenhet om vad som kan leda till normskifte och underlätta övergången från linjära till cirkulära samhällen.

Bakgrund

Tankesmedjan består av medlemmar från svenska lärosäten, företag och organisationer som under två års tid arbetat i Expertgruppen Normskifte, som arbetat som stöd till Delegationen för cirkulär ekonomi.

Utöver fortsatt rådgivning till Delegationen för cirkulär ekonomi där många av tankesmedjans medlemmar fortsätter bidra, bildades Normskifte – Sveriges första tankesmedja för normskifte till cirkulär ekonomi, 2024.

För att veta mer om vårt arbete och vad vi grundar det på, läs [Normskiftesrapporten "TRO, HOPP OCH VISIONER - hur vi uppnår ett cirkulärt samhälle genom normskifte för alla"](#). Den rapporten togs fram av Expertgruppen Normskifte och utgör riktningen för vårt fortsatta arbete i tankesmedjan.

Styrgrupp

Deltagare i styrgruppen är: Malin Leth (ordförande), WSP, Birgitta Losman (ansvarig programkontoret), Högskolan i Borås, Mats Huss, RISE, Research Institutes of Sweden, Sofia Ulver, Lunds Universitet, Anna Velander Gisslén, SVID, Stiftelsen Svensk Industridesign, Lina Wiles, Adapteo, Sara Olofsson, Kährs Group, Fredrik Björk, Malmö Universitet, Lina Gustavsson, Independent Professional, Elisabeth Lindh, Sweco, Susanna Winblad, Region Skåne.

Malin Leth

Birgitta Losman

Mats Huss

Sofia Ulver

Anna Velander
Gisslén

Lina Wiles

Sara Olofsson

Fredrik Björk

Jonas Klevhag

Lina Gustavsson

Elisabeth Lindh

Susanna Winblad

Malin Leth

Ordförande för Tankesmedjan Normskifte och
Lead Advisor Climate Change på WSP.
malin.leth@wsp.com, tel. 0724-489 803

För att underbygga den cirkulära omställningen behöver vi lösningar som speglar en mångfald av samhällsvetenskapliga och naturvetenskapliga perspektiv - och för att komma dit är det helt centralt att stärka samskapandet och förtroendet mellan individer, organisationer, och samhällen.

Jag brinner för att brygga teknologiska lösningar med samhällsutveckling och är övertygad om att det vi i Normskiftesrapporten så tydligt kunde peka på behövs som komplement till befintliga insatser, spelar väldigt stor roll för utgången av den här omställningen.

Birgitta Losman

Ansvarig för Tankesmedjan Normskifte på Science Park Borås, en del av Högskolan i Borås.
birgitta.losman@hb.se, tel. 0701-000 461.

Utbildning i geovetenskap och internationella relationer har lagt grunden för mitt samhällsengagemang baserat på naturvetenskap, humanism och global solidaritet.

Det finns en övertro idag på att tekniken ska lösa hållbarhetsfrågorna men för att bygga nya cirkulära samhällen behövs både förändringar i det ekonomiska systemet och förändrade beteenden hos individer i politik, förvaltning, företag och som privatpersoner.

Tankesmedjan normskifte lyfter de perspektiv som fattas i debatten och som är avgörande för att skapa legitimitet och handlingskraft framåt.

Mats Huss

Projektledare på RISE, Research Institutes of Sweden.

Jag är mycket glad över att vara en del av NORMSKIFTE som var en av expertgrupperna inom Delegationen för cirkulär ekonomi. Nu kliver vi vidare och tar insikterna från vårt arbete in i en ny spännande tankesmedja.

De globala klimatförändringarna kräver en global beteendeförändring. I Sverige läggs mycket vikt på teknik och naturvetenskap, men om vi ska kunna få riktig Climate Action så behöver vi komplettera med just de mjuka sidorna från beteendevetenskaperna.

Detta brinner jag för och tankesmedjan NORMSKIFTE är just en plattform som lyfter de mjuka värdena som får det att hända.

Sofia Ulver

Docent i marknadsföring och affilierad forskare vid Lunds Universitet.

I egenskap av samhällsvetenskaplig forskare brinner jag för ett normskifte som gäller helheten. Från ett socio-ekologiskt perspektiv räcker det inte – eller är rent av skadligt – att ansvariggöra endast konsumenterna för normskiftet, eller tro att företag kommer att leda denna förändring.

Normskiftet måste ske på bred politisk nivå, så att ett nytt ekonomiskt system som är cirkulärt i alla lager skapas, och blir default. Endast då kommer normerna i näringslivet och bland medborgare i sin tur kunna förändras.

En utopi att alla politiska läger normativt skulle kunna enas om ett cirkulärt ekonomiskt system? Nej, det enda alternativet.

Anna Velander Gisslén

Hållbarhetsstrateg på Svensk Industridesign
(SVID)

Jag har stor erfarenhet av kultur- och miljörelaterade uppdrag, och driver projekt, utbildar och kommunicerar om cirkulär omställning. Det för att öka förståelsen för hur jämställdhet, inkludering och cirkulär design utgör grunden för att nå hållbarhetsmålen och accelerera vägen mot ett normskifte.

Lina Wiles

Chief Sustainability Officer på Adapteo.

Jag har jobbat hela min karriär med hållbar omställning, och har sett de bästa förutsättningarna i bolag med cirkulär utgångspunkt, tidigare när jag var på Elis Textil Service AB, och nu på Adapteo Group.

Expertgruppen för cirkulärt normskifte föddes ur insikten att närpå alla vanor, beteenden, ekonomiska flöden och modeller idag bygger på linjärt tänk. Men det klokare och mer naturliga vore att låta det linjära vara undantaget och cirkulära lösningar normen. Cirkulär ekonomi kan både lösa klimatkrisen och ge oss alla ett bättre, bekvämare och behagligare liv.

Sara Olofsson

Chief Commercial Officer på Kährs Group.

Idag vet vi vad vi som individer, samhälle och företag borde göra för att bidra till en positiv utveckling, men invanda beteenden, normer och lagar/policies baserade på en linjär ekonomi hindrar oss att göra de förändringar som krävs. Som förändringsledare vet jag att det snabbaste sättet att driva förändring är att uppmuntra individer och organisationers motivation för att bidra till samhället, miljön och klimatet och på så sätt förändra vad som är en norm.

Kan vi få till ett normskifte kring vad som är " normalt", "det vanliga", "vad som är brukligt" och vi utgår från en cirkulär ekonomi istället för en linjär ekonomi, kommer vi se en snabb och välbehövlig omställning. Här kommer tankesmedjan kunna bidra!"

Fredrik Björk

Universitetsadjunkt på institutionen för urbana studier vid Malmö universitet.

Jonas Klevhag

Projektmäklare och moderator för hållbarhet, VD för konsultbyrån Network Agency Sweden, jonas.klevhag@thenetworkagency.se, tel. 0703-123064

Jag har sedan 2016 varit med och utvecklat samarbetet The Bridge tillsammans med Altitude Meetings och byggt ett nätverk av 200+ bolag kring materialforskningsanläggningarna ESS och MaxIV i Lund, i syfte att skynda på utvecklingen mot FNs 17 hållbarhetsmål. Jag bedriver också egen forskning kring hur samhällsfunktioner som energi, kollektivtrafik, utbildning och vård kan leverera mer ändamålsenliga tjänster och affärsmodeller.

Tankesmedjan Normskifte fyller en viktig funktion genom att ständigt pröva hur nya tankar kan leda förbi tippingpoints och bli till ny norm.

Lina Gustavsson

Senior specialist på hållbarhetskommunikation, kommunikationsstrateg och rådgivare. Initiativtagare och jurymedlem till Greenhushpriset.

linaoliviagustavsson@gmail.com, tel 073 6269905.

Jag har arbetat med hållbarhetsfrågor och kommunikation under hela mitt yrkesliv. De senaste fem åren som medgrundare och Sustainability Communications Director för varumärkes och kommunikationsbyrå The Bacon Hospital, tankeledare inom kreativ och strategisk hållbarhetskommunikation.

Nyckeln till en cirkulär omställning ligger i att förändra attityder och beteendemönster på alla nivåer i samhället. Min drivkraft är att förstå vad som väcker människors engagemang och hitta vägar att kanalisera det, så att vi kan hålla oss inom de planetära gränserna.

Elisabeth Lindh

Engagerad ledare för omställning till cirkulär ekonomi och ett fossilfritt samhälle på Sweco.

Jag fastnade för cirkulär ekonomi som koncept i mitten av 2010-talet, när jag var hållbarhetschef på ett återvinningsföretag. Det första motståndet jag fick stängas med då var våra egna säljare som motsatte sig idén att försöka minimera eller helt undvika kundernas avfall – då skulle vi ju inte ha nån business kvar!

Vår linjära resursanvändning är fruktansvärt ineffektiv och för att som samhälle kunna stävja rädslan för förändring och underlätta den nödvändiga omställning som måste ske är jag övertygad om att vi behöver ett cirkulärt normskifte – det räcker inte med att några invigda få strävar mot cirkulära principer och affärsmodeller, vi behöver få med en större del av samhället och ekonomin och då krävs ett normskifte.

Susanna Winblad

Miljöstrateg på Region Skåne.

